

Izobraževalni seminar STK KZS 2020

Predavatelj
Miran Marš
Mednarodni kinološki sodnik

Celje, 7. marec 2020

KINOLOŠKAZVEZASLOVENIJE

KZS - FCI

Navodila za programe nižjih stopenj

OBVEZNOST NOŠENJA POVODCA

- **Iz zavarovalno-pravnih** razlogov mora vodnik med celotnim potekom preizkušnje **nositi s seboj povodec**, ki ga ima obešenega čez rame (in sicer tako, da je zapiralo na nasprotni strani od tiste, na kateri vodi psa), ali pa ga ima spravljenega tako, **da le ta ni viden**
- Pri vodljivostih na povodcu vodnik drži povodec v **levi roki**.

Navodila za programe nižjih stopenj

OBVEZNOST NOŠENJA OVRATNICE

- **IPS A, A1, IPS B-BH in IBGH 1-3** je dovoljena uporaba ostalih ovratnic, ki niso kovinske (usnjene, platnene, umetnih mat...)
- Poleg take ovratnice lahko pes nosi tudi oprsnico (**pri IBGH 1-3 oprsnica ni dovoljena**)

Tako imenovane »**ovratnice proti klopom**« je treba psu pred preizkušnjo **sneti**.

Navodila za programe nižjih stopenj

SLUŠNA POVELJA

- Glasovna povelja so **normalno izrečene, kratke** posamezne besede.
- Uporablja se lahko katerikoli jezik, vendar pa mora biti za **isto dejanje** uporabljena **ista beseda**.
- Za **odpoklic** se lahko uporabi **ime psa** namesto povelja »sem«.
- **Uporaba imena psa** v povezavi z drugimi slušnimi povelji se šteje kot **dvojno povelje**.

Navodila za programe nižjih stopenj

SLUŠNA POVELJA

Reakcija psa na slušno povelje

- Na vodnikovo slušno povelje mora pes **prikazati vajo hitro, veselo in brez stresa.**
- Vsako vedenje psa v obliki **strahu ali stresa razvrednoti vajo.**
- V kolikor pes posamezne vaje ne **izvede po tretjem** podanem povelju, se vaja zaključi **(ocena 0 točk).**

POHVALE

- **Kratka pohvala** psa je dovoljena le po vsaki končani vaji v **osnovnem položaju**.
- Nato se lahko vodnik in pes ponovno postavita v osnovni položaj (dovoljen je le naprej).
- Vendar pa mora biti med kratko pohvalo ter med novim začetkom vaje **časovni premor** (ca. 3 sekunde).

Navodila za programe nižjih stopenj

ZAČETEK IN KONEC VAJE

- Sodnik da navodilo za začetek vsake vaje.
- Vse ostalo kot so obrati, ustavljanje, spremembe tempa itd. se izvajajo brez navodil.
- Če vodnik **pozabi izvesti določeno vajo**, ga sodnik opomni, da izvede manjkajočo vajo, **ne da bi** mu za to **odbil točke**,
- **Opustitev dela vaj** vpliva na končno oceno.

Navodila za programe nižjih stopenj

PRAVILO 3 SEKUND

- Upoštevati je treba vnaprej določene časovne **premore približno 3 sekunde**,
- npr. **pred zavzemanjem** osnovnega položaja, držanjem in spuščanjem prinosila, po pohvali psa in pred začetkom nove vaje, itd..

Neupoštevanje pravila: odbitek do -10%.

Navodila za programe nižjih stopenj

SKUPINA B-BH in IBGH

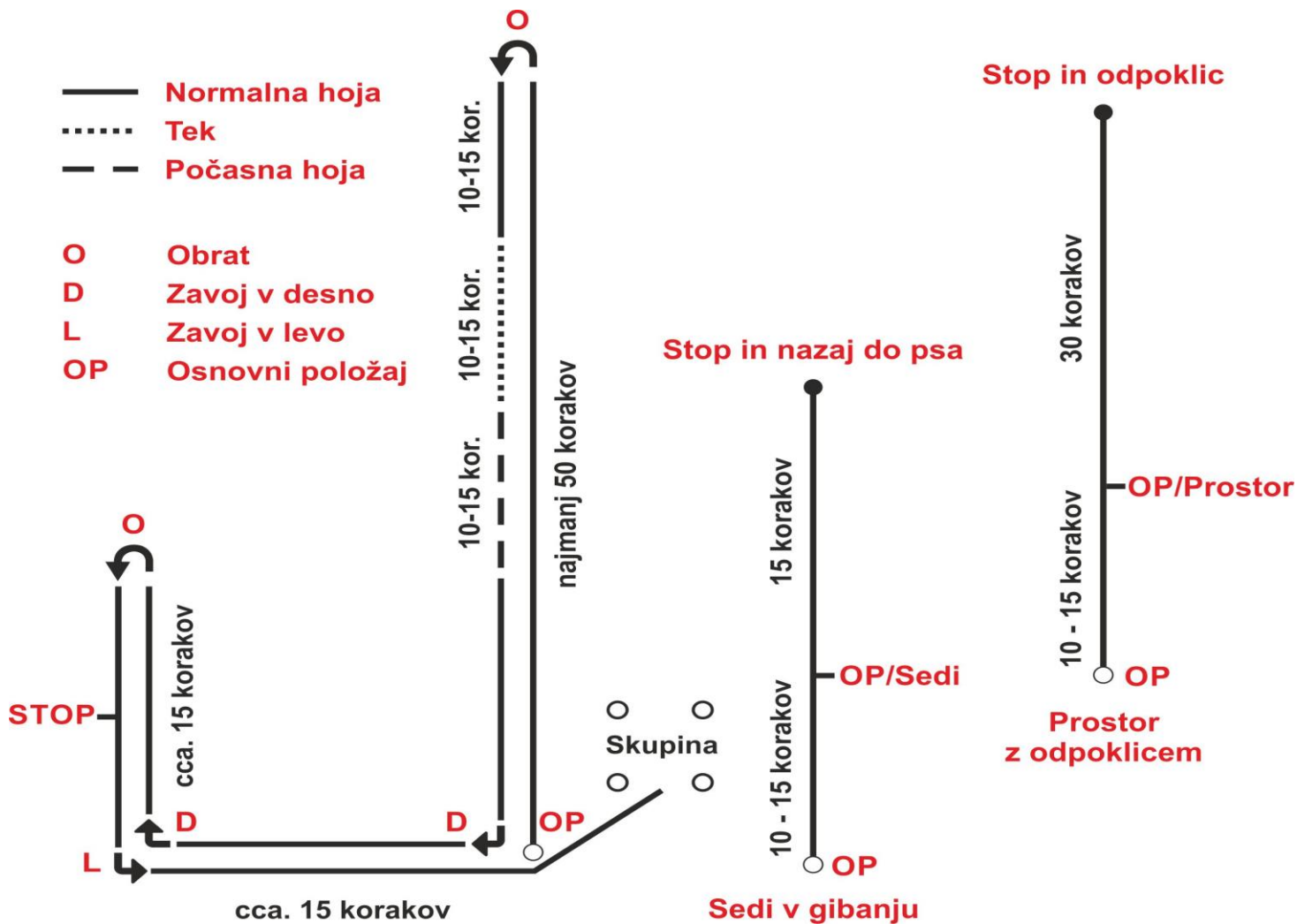
- Hojo skozi skupino, v kateri se gibljejo 4 osebe, je potrebno prikazati samo **na povodcu pri B-BH, IBGH-1.**
- **IBGH-2 in IBGH -3 pa tudi v prosti vodljivosti.** Pri tem morata vodnik in pes obiti eno osebo po desni in eno po levi strani (npr. v obliki osmice) ter se v skupini v **bližini ene izmed oseb** najmanj enkrat ustaviti.

Izvedba osnovnega položaja

- V osnovnem položaju, ki je v gibanju naprej dovoljen le enkrat, pes sedi tesno, poravnano, mirno in pozorno na vodnikovi levi strani, tako da je plečka psa poravnana z vodnikovim kolenom.
- Drža vodnika v osnovnem položaju naj bo športna.
- **Razkoračena stoja vodnika ni dovoljena pri nobeni vaji.**
- **Roke pa naj bodo ohlapno prilegajoče telesu!**

Navodila za programe nižjih stopenj

Shema vodljivosti B-BH in IBGH

Navodila za programe nižjih stopenj

IZPITNI/ TEKMOVALNI PARI

- **Posamezne pare** pri B-BH (IBH/VT) preizkušnji psov **ne smemo** sestavljati tako, da bi izpitniki (tekmovalci) iz **IGP programov** in B-BH/BGH izpita sestavljali skupino.

B-BH in BGH izpiti so brez preizkusa
strelomirnosti.

Navodila za programe nižjih stopenj

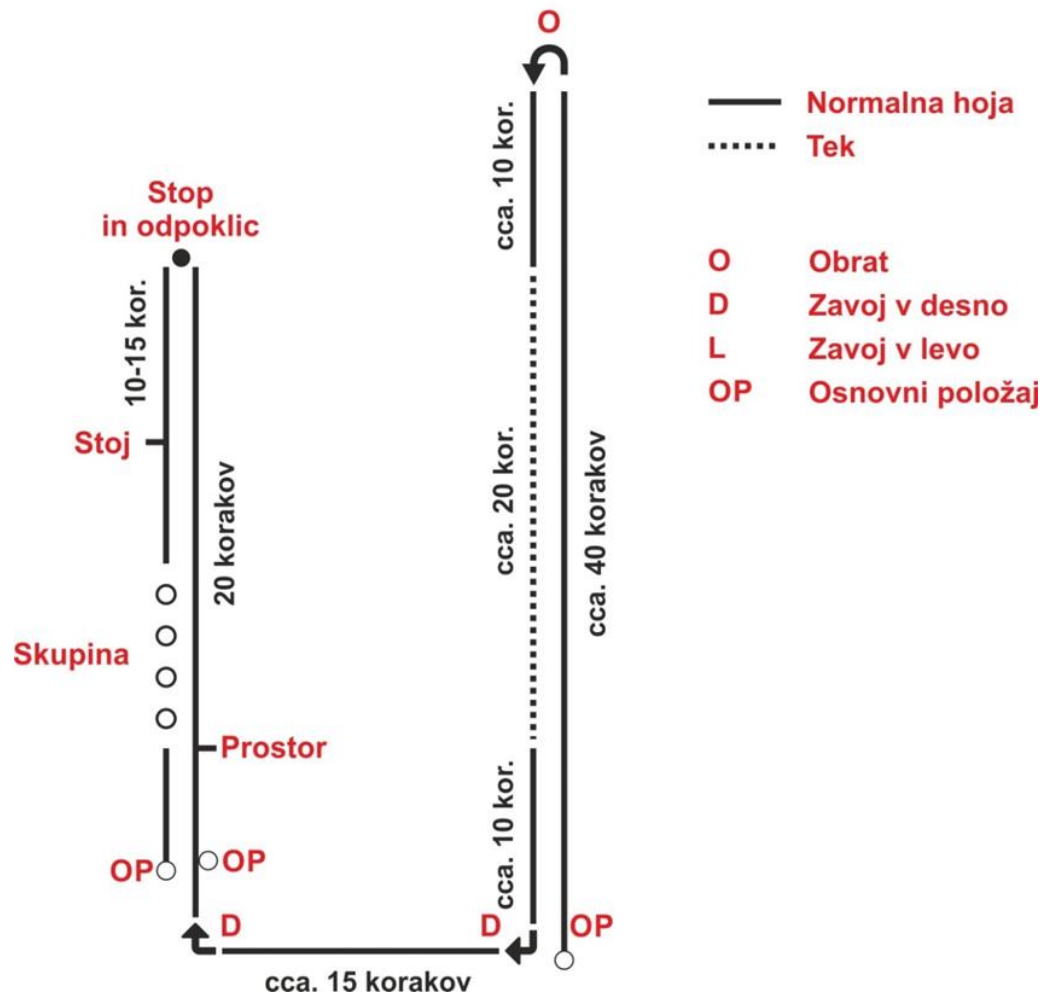
Tekmovalni program A1

- Vodniki vaje poslušnosti opravljajo v paru.
- V kolikor je število neparno, lahko delajo v trojki, oziroma mora organizator preskrbeti rezervnega psa.
- En vodnik s psom opravlja vaje poslušnosti, drugi pes opravlja vajo odlaganja.

Vaja 1	Prosta vodljivost	20 točk
Vaja 2	Prostor v gibanju in odpoklic	20 točk
Vaja 3	Stoj	20 točk
Vaja 4	Skupina oseb	20 točk
Vaja 5	Odlaganje z motenjem	20 točk
Skupaj		100 točk

Navodila za programe nižjih stopenj

Shema vodljivosti IPS A1

Navodila za programe nižjih stopenj

Posebnosti v IBGH 1-3

Odpoklic / Prinosila

- Pri vseh izpitnih fazah, v katerih se psa pokliče k vodniku (odpoklic) in pri vseh vajah prinašanja, **se psu ni treba usesti pred vodnikom** (*ni nujno, da se pes usede pred vodnikom*),
- ampak lahko pride **direktno** v osnovni položaj.

Navodila za programe nižjih stopenj

Vaja	IBGH-1	IBGH -2	IBGH -3
Vodljivost na povodcu	30 točk	20 točk	
Prosta vodljivost	30 točk	20 točk	20 točk
Sedi v gibanju	15 točk	15 točk	10 točk
Prostor v gibanju	15 točk	15 točk	10 točk
Stoj v normalnem koraku			10 točk
Prosto prinašanje		10 točk	15 točk
Prinašanje prinosila čez plezalno steno (140 cm)			15 točk
Naprej z uleganjem		10 točk	10 točk
Odlaganje z motenjem	10 točk	10 točk	10 točk
Skupaj	100 točk	100 točk	100 točk

Navodila za programe nižjih stopenj

SEDI V GIBANJU

- V vseh izpitnih stopnjah se vodnik oddalji **15 korakov.**

Posebna določba za B-BH (alternativno)

Po razvoju vaje se lahko vodnik ustavi v osnovni položaj ter da psu slušno povelje »sedi« ali **opravi vajo v gibanju.**

Navodila za programe nižjih stopenj

Prostor v gibanju z odpoklicem

- **Posebna določba za B-BH**

Po razvoju vaje se lahko vodnik **ustavi v osnovni položaj** ter da psu slušno povelje »prostor« ali **opravi vajo v gibanju.**

Navodila za programe nižjih stopenj

PRINAŠANJA

	IBGH-2	IBGH-3
Prosto prinašanje	Vodnikovo prinosilo	Vodnikovo prinosilo
Plezalna stena		Vodnikovo prinosilo

PROSTO PRINAŠANJE LESENEGA PRINOSILA

BGH 2 - 3

- Uporablja se **lesen vodnikov predmet**
- Iz poravnane osnovnega položaja vodnik vrže lastno leseno prinosilo približno 10 korakov daleč..

Navodila za programe nižjih stopenj

PROSTO PRINAŠANJE PRINOSILA IBGH 2-3

- **Mirno držanje** prinosila pred spuščanjem,
POMEMBNO: 3 sek premor pred spuščanjem
- Po oddaji mora vodnik prinosilo držati v spuščeni roki na **desni strani telesa**,
- **Po premoru ca. 3 sekund**, hiter, tesen, prihod v poravnani in pozoren OP.

Navodila za programe nižjih stopenj

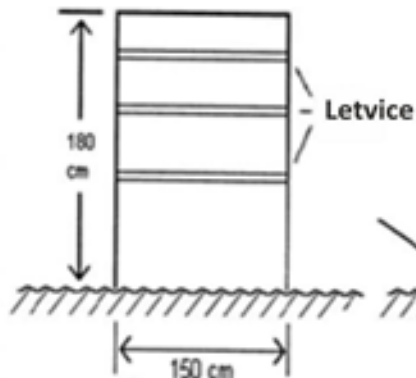
PRINAŠANJE PRINOSILA ČEZ PLEZALNO STENO (140cm) - lesen vodnikov predmet

- Vodnik zavzame osnovni položaj **4 metre** pred plezalno steno,
- Iz poravnane osnovnega položaja vrže lastno leseno prinosilo čez plezalno steno..

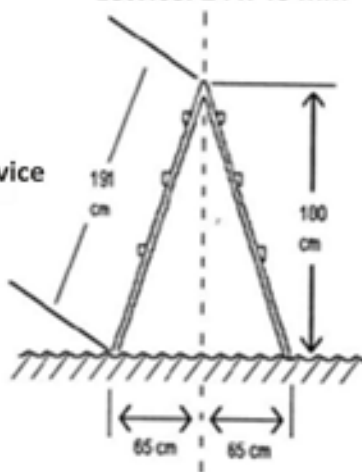
Navodila za programe nižjih stopenj

PLEZALNA STENA IGP 1 – 3 (180 cm) BGH 3 (140cm)

Mere postavitve:
Višina: 180 cm
Širina: 150 cm

Mere ene stranice:
Višina: 191 cm
Širina: 150 cm
Letvice: 24 x 48 mm

Plezalna stena je sestavljena iz dveh delov, ki sta na vrhu povezana, ter merita 150 cm v širino in 191 cm v višino. Ta dva dela stojita na tleh v tolikšni medsebojni razdalji, da znaša navpična višina plezalne stene 180 cm. Celotna površina plezalne stene mora biti obložena z materialom, ki preprečuje drsenje. Na zgornjem delu obeh strani plezalne stene so nameščene 3 letvice v izmeri 24 x 48 mm. Vsi psi na izpitu morajo preskočiti iste ovire.

Med samo prireditvijo poskusni preskoki niso dovoljeni.

Navodila za programe nižjih stopenj

STOJ V GIBANJU BGH 3

- Iz osnovnega položaja gre vodnik s svojim nenavezanim psom v prosti vodljivosti v smeri naravnost..
- **Po 10-15 korakih** mora pes na vodnikov ukaz »stoj« nemudoma in ravno obstati na mestu, brez da vodnik spremeni tempo gibanja, ga prekine ali se ozre.
- **Po 15 korakih** se vodnik ustavi in se obrne proti psu
- Po znaku sodnika se vodnik vrne k psu in se postavi na njegovo desno stran..
- Na vodnika povelja v OP

NAPREJ Z ULEGANJEM BGH 2 - 3

- Iz poravnane osnovnega položaja gre vodnik s psom v prosti vodljivosti v določeni smeri naravnost naprej,
- **Po 10 do 15 korakih** da psu, sočasno z enkratnim gibom roke povelje »naprej«, sam pa obstane,
- Pes mora brez oziranja teči naprej v ravni liniji **najmanj 30 korakov**.
- **Na sodnikov znak**, vodnik poda povelje »prostor«
- Vodnik **lahko drži roko** dvignjeno tako dolgo, dokler pes ne leži..
- Na znak sodnika gre vodnik do psa ...

Navodila za programe nižjih stopenj

POSEBNOST PRI BGH 3

Na tekmovanjih po programu BGH 3 sodnik izžreba eno od petih različic izvajanja vaj 2 do 6. Vaja 1 je v vsakem primeru prva in vaja 7 zadnja. Vrstni red velja za vse tekmovalce.

Različica 1: Vaje 2 – 4 – 5 – 6 - 3

Različica 2: Vaje 4 – 3 – 6 – 2 – 5

Različica 3: Vaje 6 – 4 – 5 – 3 – 2

Različica 4: Vaje 3 – 2 – 6 – 5 – 4

Različica 5: Vaje 5 – 6 – 3 – 2 – 4

Navodila za programe nižjih stopenj

ODLAGANJE Z MOTENJEM

- **IPS A1, B-BH in IBGH-1 - 3**, vodnik napoti vsaj **30 korakov** proč od psa na območju vadišča ter mirno obstane v vidnem polju psa tako, da stoji **s hrbtom obrnjen proti psu**.
- **IPS A**, 30 korakov vstran od psa po območju vadišča ter mirno obstane v vidnem polju psa, lahko je **obrnjen proti psu**.
- **IPS A1, B-BH, IPS A**, so psi pripeti na varovalni povodec

Navodila za programe nižjih stopenj

- **B-BH** : Delna ocena je možna, če je drugi pes dokončal **drugo vajo**
- **IBGH 1**: Delna ocena je možna, če je drugi pes dokončal **tretjo vajo**.
- **IBGH 2**: Delna ocena je možna, če je drugi pes dokončal **četrto vajo**.
- **IBGH 3**: Delna ocena je možna, če je drugi pes dokončal **peto vajo**.

Če se pes odmakne pred zaključkom omenjenih vaj se odlaganje oceni **z 0 točkami**.

Navodila za programe nižjih stopenj

- **IPS A1:** Če se pes **zapusti** mesto odlaganja, preden pes, ki dela v paru, zaključi 3. vajo, se ga oceni z **"0" točkami.**
- **IPS A:** Če se pes za **več dolžino telesa** oddalji od mesta odlaganja se vajo oceni kot **pomanjkljivo.**
- **B-BH:** Če se pes oddalji od mesta odlaganja, še preden je drugi pes **končal 2. vajo**, je treba vajo oceniti z **0 točkami.**
  - Pri nižjih izpitih je dovoljeno opravljati vajo odlaganja z motenjem na tleh na pregrinjalu.

POSEBNOSTI PRI VAJAH BGH 1-3

Odlaganje z motenjem BGH 1-3

NI PRIVEZA

Navodila za programe nižjih stopenj

POSEBNA DOLOČILA B-BH

- **Vodljivost na povodcu...**
- **Prosta vodljivost** se izvede glede na shemo vodljivosti.
- Na začetku vaje gre vodnik s svojim psom 50 korakov naravnost ne da bi se pri tem zaustavljal,
- Po obratu levo okrog in po nadaljnjih 10 do 15 korakih pokaže vodnik, vselej ob povelju »poleg«, še tek in počasno hojo (vsakokrat po 10-15 korakov). Prehod iz teka v počasno hojo mora biti izveden brez vmesnih korakov,
- **Z končnim osnovnim položajem se vaja zaključí.**

Navodila za programe nižjih stopenj

FILM BBH

Navodila za programe nižjih stopenj

PREIZKUS OBNAŠANJA V URBANEM OKOLJU

- Preizkus obnašanja v urbanem okolju sestavljajo vaje s katerimi **se ugotavlja vedenje v odnosu do ljudi, živali in okolja,**
- Preizkus mora zajemati vsakdanje situacije in **se ne sme izvajati v neposredni okolici matičnega društva,**
- Preizkus se mora izvajati v **strnjenem naselju** v času ko se odvija promet.

Navodila za programe nižjih stopenj

IPS B-BH URBANO OKOLJE

- Posamezni preizkusi **se ne ocenjujejo** s točkami,
- Za oceno je pomembno kako se pes obnaša skozi celotno vajo,
- **Pomanjkljivo opravljene** vaje se **ne kompenzirajo** z drugimi dobro opravljenimi vajami,
- **Pomanjkljivo**, oziroma ena neuspešno izvedena vaja pomeni, da sta pes in vodnik **neuspešna na celotnem izpitu.**

Navodila za programe nižjih stopenj

B-BH URBANO OKOLJE

- Preizkus se mora izvajati v **strnjenem** naselju v času ko se odvija promet,
- Sodnik se **dogovori z vodjo prireditve**, kje bo preizkus v posameznih vajah potekal,
- Naloga VP (organizatorja) je, **da vnaprej pripravi potek** dela vaj v urbanem okolju,
- Tečajnike je potrebno **dobro pripraviti** na delo v urbanem okolju.

Navodila za programe nižjih stopenj

- Kjer ni pločnika, pešpoti je vodnik s psom vedno **ob levem robu vozišča** v smeri hoje,
- Pes je v tem primeru vedno na **notranji strani** (levi)vodnika – **odmaknjen od prometa**,
- Izpitnikov s psi se ne sme **izpostavljati nevarnosti** v prometu,
- Pri izvajanju izpita je potrebno upoštevati vse **veljavne predpise** (občinske, prometne)!

PRI SREČEVANJU S UDELEŽENCI V PROMETU..

- Moramo paziti na **VARNOST** udeležencev, izpitnikov, psov...
- **Predvidevamo** možne konfliktne situacije v prometu ter se jim izogibamo
- v določenih situacijah se **čim bolj umaknemo** (kolikor je to možno) iz cestišča,

Navodila za programe nižjih stopenj

- v določenih situacijah lahko vodimo psa **na desni strani** (kadar zaščitimo psa pred prometom, drugim psom, v primeru ozkih pločnikov, ulic itd..),
  - na ozkem cestišču se pri srečanju s motornimi vozili **ustavimo**, psu pa lahko poveljujemo **sedi**.

Navodila za programe nižjih stopenj

- Vodnik, ki je opravil test (celoten izpit) za vodnika v okviru izpita B-BH dobi izkaznico **»vodnik psa spremljevalca«**,
- Ob pristopu na izpit B-BH z drugim psom temu **vodniku ni potrebno** še enkrat opraviti testa.

DRUŽINSKI B-BH

Viri in literatura:

1. KZS, Navodila za programe nižjih stopenj 2019
2. FCI, Mednarodni IGP pravilnik za delo šolanih psov

Navodila za programe nižjih stopenj

HVALA ZA POZORNOST

[E-pošta: solanje.komisija@kinoloska.si](mailto:solanje.komisija@kinoloska.si)